

Megjelen hetenként kétszer:  
**CSÜTÖRTÖKÖN és VASÁRNAP.**  
 Előfizetési díj: egy évre 8 frt. — fél évre 4 frt.

Feljelölt szerkesztő s kiadó-tulajdonos:  
**Bánóczy Ferencz.**  
 Szerkesztő- és kiadó-hivatal: Kovácsutca 380. sz. Rudabányán.

Hirdetések díja: 4 hasábos garmond sor 5 krajczár.  
 Bélyeg díj: minden beiktatás után külön 30 kr.  
 Nyiltér soronként 12 kr. o. 4.

### A felföld- s különösen Sárosmegye közviszonyainak vázlata.

V.

Sárosmegyének talaja igen egyenetlen, a nap hevének s az árnyéknak igen különbözőkép van kitéve: némely szántóföld több mint három ezer lábnyi magasan fekszik a tenger színe felett, Eperjes vár. sa már csak m. e. 2000 lábnyi de még mindig magosb mint a Tárca. Tapoly és Szekeső par. jain elterülő rétek s mezők, melyeket az utóbbi „sárosmegyei Nilus“ néhol évenként jó termő iszappal borít el. Sárosmegyének talaja sokféle kövekből, földnemekből áll: hol kavicsos, hol nyirkos, hol agyagos, hol homokos stb. — néhol lúvás, néhol meszes, néhol iszapos, néhol csupa humus stb. így azért Sárosmegyében annyi fajta vad növény, annyi féle erdő van s e különféle növényzetten annyi fajta rovar tenyészik, mennyit az összes magyar síkföld nem képes felmutatni és a növények virágzása, gyümölcsözése oly különböző mikép p. o. a rozsot s zabot némely helység határában 4—6 héttel később aratják mint Eperjesen — a cseresnye két hónappal is később érik mint az alföldön.

Sárosmegye némely vidékén, kivált a Tárca melletkén sok a kéz de ügyetlen és gyenge, kivált tavaszkor, midőn leginkább szükséges és a nép még nem oly szorgalmas hogy szívesen menne midőn napszámra hívják, habár saját munkáját előbb vagy utóbb jól elvégezhethné. Nincsenek itt kellő jó szerszámok, ásók, kapák, kaszák, ekék stb. kivált az ekék oly tökéletlenek mikép a földművelés egyik nagy hátrányának ezt kell tulajdonitnunk. Csupán mostanában keletkezett illetőleg alakult újra Kapiváron Benzur szakértő gépész mérnök ur kezei közt egy jó olcsó gépgyár, melynek gyártmányai ha népszerűsüdnének jelentékenyen előmozdíthatnák kivált a nehezebb művelésű talajok termését. De nem látunk itt egyes jeles uri birtokokon kívül sem jó lovakat, sem elegendő erős ökrököt sem valamely csak tühetőnek nevezhető tehén fajt, mert ezek egy elkorcsosodtak hogy sajnálatra nézünk (néhányik 2, 2½ mázsányi) s tejesésre alig vetélkedének egy egy kecskével. Nem sokkal hasznosabbak a sertések, mert ezek fél vadak s így rendesen csak félig hiznak meg — így hozatnak, hoppasztva százankint Eperjesre.

Sárosmegye népe söt számos birtokosa is távol van tehát még azon vezérelvek befogadásától és gyakorlatától, melyek által Nyugoteurópa népei megszólván egész új szép, nemes ló, tehén, sertés fajokat hoztak létre. Nem ismerik el hogy czélszerűbb egy nagy lovat jól tartani, mint négy kicsinyt rosszul; hogy a házi állatokat el kell halmozni kedvezésekkel, s csak ekkor lesznek rövid idő alatt hasznosak; még a rosszul láplált házi állatokat mindig csak tehernek lehet tekintenünk. Nem ismerik mily kedvező eredményeket képes felmutatni esekély erőfeszítés mellett is egy szorgalmas gazda ha jó marhája, jó lova, jó ekéje s szekere s igényeihez arányosan berendezett gazdasága van — pedig a talaj különfélesége az éghajlat változatos szeszélye itt több szakértelmet, több szorgalmat, az állatok és eszközök gondosabb egybe választását s a gazdasátnak más arányokba rendezését igényli mint az alföldön.

A talaj különfélesége, különféle hajlása, fekvése, magassága s az éghajlat sajátzerű szeszélye a növény és állat tenyésztésnél oly föltényező lévén, melyet vál-

tatni hatalmunkban nem áll, ennek sajátsgaihoz kell alkalmazni arányítani (köz hazai gazdasátnak szem előtt tartva) a felföldi s különösen Sárosmegyei birtokosnak az ő gazdasátnát Ezen különféleség következtében nem lehet gazdag Sárosmegye a gabona neműekben, nem kitűnőleg alkalmas sem a juh, sem a marha, sem a sertés, sem a ló-tenyésztésre — nem is lehet itt valamely nagy gazdasátnat csupán buza vagy bár burgonya termelésre sem alapítani, hanem épen ama különféleség miatt helylyel-helylyel a gazdasátnak minden ágát sikeresen fel lehet karolni, még oly ágait is, melyek a magyar síkföldön hálátlank volnának mint p. o. a gyümölcs, len, lóher, lencse s borsó termelés, mely utóbbiak itt ritka évben férgesek és jobb zamatuk mint az alföldön, hol kivált a cseresnye, lencse és borsó mindig férgesek és zsiszikesek

Leggazdagabbnak mondhatnánk Sárosmegyét, kivált az alföldi megyékhez képest, fában: erdőivel. De mit ér azon gazdagság, melynek hasznát nem tudjuk venni? Egyetlen faeszköz, butor, szobatalaj stb. gyárunk sine, mert a gazdasátni iparágakat még csak névről ismerjük és nem mutat jó példát élénk senki... Van-e p. o. fában gazdagabb városa a hazának, a biradalomnak mint sz. kir. Kassa városa? és vannak-e oly gyárjai, melyek gyönyörű erdejének terményeit értékesítenék? Tudunkkal nincsenek, pedig ott több a pénzérő mint Sárosban.

KUBINYI LAJOS.

### A községi példánykertek ügyében.

(Folytatás)

II.

A miveltebb osztálybeli minden jó polgárnak kötelessége hatnia a köznép erkölcsi szelidülésére. De ezt pusztán erkölcsi szónoklatok által eszközölni akarni legtöbb esetben annyit tesz: mint falra bányini a borsót. Szembetűnő azonban azon vidékek lakosinak erkölcsi szelidülése, hol a gyümölcstenyésztés magasb tökélyfokra emelkedett. És a gyümölcstermesztet vajmi könnyű megkedveltetni a néppel.

Ez előt mintegy 18 évvel elhatározám magamat, hogy 2 holdnyi területű és a hernád-melléki híres földcsuszás folytán idomitalan talajává vált partos és használatlan hevert kertemnek gyümölcsfakkali beépítésére. Legelső teendőm volt mintegy 1000 darab alanyval bíró faiskolat nevelni. — Ki oltja be ezeket, kérdék később kerti munkásaim, mondván: egy ember élet szükségeltetnék ehhez. Két év alatt mind be lesz oltva — felelém — egy-magam által. — Ugy is lőn és a lakosok közül többen feljöttek hozzám, távolról látván kertem tetején oltogatással foglalkozni. Kétkedésüket nyilvánították többnyire munkám sukerülése felett, látván mily egyszerű és gyorsan végzem azt. — Pár év múlva kérdék munkásaim: hová ültetem ki e temérdek szép ojtványt? Másnak is van kertje — felelém — adok ojtványt szívesen minden jó embernek, a ki kér és megígéri hogy gondját fogja viselni. — Szavamat beváltottam; sőt ha szép alanyt vettem észre valamely lakos kertjében kérés nélkül beoítottam azt is, figyelmeztetvén gazdáját gondviselésére. — Előbb szomszédim kertjei lettek ojtványnyal telvők; később pedig kint a szőlőhegy om-ladekain is szaporitá a lakosság gyümölcsfáit. — Ha jó fajta ojtogalyakat kaptam; juttattam ezekből azoknak is kik magok is kedvet kaptak az ojtogatáshoz és én — reménységemen kívül — mi kár okozást sem szenvedtem gyér kerítésű kertembeni ojtványaimban, pusztá kertem

nevezetes gyümölcsössé vált. — Miért ne bánhatna ily tapintattal más is a néppel? — Mondhatják ugyan sokan: „szerencsém hogy ily nép közt lakhattam“. — Igaz! — B. J. barátom a felvidékről az alföldie tevént át lakását, kedvencz foglalkozását ott is folytatandó, gyümölcs faiskola rendezésével kezdé meg gazdasátnát; de fájdalom! a következett években minden hosszú béres-ostoronyelet faiskolája szolgáltatott ki a helységnek és környékének — igen szomorú következményvel. — Véleményem szerint, hol a magyar köznép erkölcsére panasz van; ott az uraság vagy annak gazdatisztje, szóval az ott lakó ugynevezett honoratior verheti a mea culpát saját melléhez.

Haszon és gyönyör azon két bálvány, mely felé hajlik az ónszeretet irány-túje. — A kertészetben feltalálhatja minden ember önérdéke bálványát, a hasznót és kedély vágyát: a gyönyört. — A gazda szívverének minden útése haszon utáni esdek és levén, ha a gyümölcstenyésztést úgy mutatjuk be a mezőgazdának mint kiaknázhatlan jövedelmi bányát, mely valósággal ingyen kínálkozik kincseivel; akkor ósztónszerű ügybarátunkká avatjuk őt

Lehet-e még hatalmasabb inger-szer mint ezen ingyen? — A legkorszerűbb vállalatok lét: sítése sokszor csak azért marad el, mivel életbe léptetésük pénzbe kerülne; sokszor pedig azért: mert hasznossága s kivitel lehetősége iránti meggyőződésre birni nehéz azokat, kik pénzerejükkel győznék a vállalat költségét fedezni. — A gyümölcstenyésztésből háramló hasznokat mutogatni felesleges; mert tudva van, hogy a gyümölcsöt majd mindenki szereti és azért pénzt is lehet kapni. Ezen kettőn kívül több oknál fogva nem csak magány-érdek, hanem status-gazdasátni szempontból is a gyümölcstenyésztésnek országszereteli felvirágoztatása oly jelentőséggel bír, mint okszerű fölművelés és kézmű-ipar általi tokélyesbitése mindennemű terményeinknek, mennyiségi és minőségi viszonyaikban. — Megkedveltetni a mezőgazdaság ezen hatalmas karját mezei népünkkel valóban oly igen könnyű, hogy a példaadáson kívül aligha elég nem lenne őt eme pár szóval buzdítgatni. „Ültess gyümölcsfákat; mert ezt pénz nélkül is teheted és mégis pénzt termend számodra sőt unokáidéra is! Termessz gyümölcsöt, — hisz ettől fogyasztási-adót sem lesz kénytelen fizetni!“ — Ha pedig a sors oly nép közé vetette volna a kertészet ügybarátját, melyet sükketté és vakká lőn az aggszokás-szülte nem tevént üdült kórja; e kórságos néppeli küzdésben lelkesítse őt azon tudat: hogy hol legkeményebb a küzdelem, ott dicső a diadal. És ha fáradsága füstbe menne is a nagyokat ásitva heverni inkább mint tenni szerető emberek között vigasztalódva azon tudattal, hogy kötelességét teljesítette, forduljon az ifjú sarjadékhoz s ügyeljen arra, hogy az iskola példánykertje, czélszerű kezeltetése folytán, kulomb ember váljék apjánál a fiuból a gyümölcstenyésztés érdemében is.

KARSA TAMÁS.

(Folyt. köv.)

### Az unghvári dalárda alapszabályai.

(Vége.)

Gyámolító tagok.

10. Gyámolító tagok lehetnek mindazok, kik az egylet czélját pénzsegélylyel előmozdítni kívánják. Ezen gyámolító-tagok lehetnek állandóak vagy ideiglenesek.

11. Állandóak vagy alapítók, kik az egylet szükségleteinek fedezésére legalább 25 forintot egyszerre,

vagy évenként 5 forintot 5 éven át fizetni ajánlkoznak, ezek a társulat ügyeinek vezetésében állandóan szavazattal bírnak, s a társulat hangversenyre fél díjjal állandó jegyet kapnak.

A társulat hálójának bebizonyításul s a társulat létrejötté körül buzgalomnak elismerésül Spiczor Tivadar ur a „Testvériség” társulatának alapító tagjait díj nélkül ezennel alapszabályilag kinevezetik.

12. Ideiglenes tagok, kik évenként kétszerre lefizetendő két forint segélyvel járhatnak, ezek a társulat ügyeinek vezetésében a gyámoltás ideje alatt szavazattal bírnak.

13. Tiszteletbeli tagok azok, kiket az egylet különös állásuk, s szakismeretük, vagy a társulat iránti érdemeik alapján ilyenekül megválaszt, ezek az egylet tanácskozásaiiban rendes szavazattal bírnak.

14. A „Testvériség” társulatának van egy elnöke és alelnöke, két jegyzője, pénztárnoka, ellenőre és leltárnoka, s egy szolgálja, kik a szolgálón kívül fizetstelenek.

15. Az elnökök hivatása a társulat ügyeinek elintézésére annyiszor a mennyiszer szükséges nagy, vagy választmányi gyűlést összehívni, azon elnökösködni, a tanácskozást vezetni, s a társulatot a hatóságok előtt képviselni.

16. A jegyzők hivatása az elnök felhívására a tanácskozásoknál a jegyzőkönyvet vezetni, s azt minden következő gyűlésben, vagy ha az elnök úgy kívánja, azonnal is hitelesíteni.

17. A pénztárnok hivatása az egylet pénzét előadások s tagsági díjakban rendes nyugták s az ellenőr ellenőrködése mellett átvenni, kezelni, s az elnök utalványozása mellett fizetéseket tenni — s minden előadás után 14 napra az ellenőrrel közösen készitendő számadását az egylet választmányi gyűlésének beadni.

18. A pénztárnok s ellenőr az egylet színe előtt tartoznak istenne s becsületükre fogadni, hogy a társulat pénzeit híven, s becsületesen és lelkiismeretesen kezelni fogják.

19. A leltárnok hivatása a társulat hangjegyeit s egyéb irományait megőrizni, épen tartani.

20. Ezen tisztviselőket a társulat egy évre titkos szavazattal választja, vagy gyűlésben, időközben, és szükség esetében a nagy gyűlés összehívásáig az elnök helyettesítheti.

Ha a fentebbi tisztviselők a gyámoltó-tagok közül választatnak meg, azok az évi díj fizetésektől a szolgálati évre felmentetnek.

21. A társulat szolgálójának megválasztása és szerződötése az elnökre bízatik.

22. A nagy gyűlés minden év elején összehívatik, midőn a társulat tisztviselői, s egyszersmind a tisztviselőkn kívül egy 9 tagból álló választmány is megválasztatik, melynek hivatása az egylet kisebb folyó ügyeiben tanácsot tartani s a társulat felett őrködni.

23. Az elnök tartozik minden 3 hónapban egy nagy gyűlést, és minden hónapban egy választmányi gyűlést összehívni, belátása szerint azonban és szükség esetében máskor is.

24. A karnagy megválasztása s fizetésének meghatározása a nagy gyűlést illeti.

25. Az elnök felhatalmaztatik a karnagy ajánlatára, a gyámoltó-tagok meghallgatása mellett a társulat céljainak elérésében kiválóan tevékeny, szorgalmas és hasznos működő-tagoknak az egylet rendelkezhető pénzalapjából s annak erejéhez képest 5 forinttól 20 frtig jutalmakat kioszthatni.

26. Az egylet pecsétje áll az ország czimere, alatta a lantjelekkel s „Az unghvári testvériség dal-társulat pecsétje” körülírással.

27. Azon esetben, ha a dal-társulat bármilyen okból feloszlané kényszerülne, mely rendes esetben csak a társulat összes tagjainak általános szavazatával történhetik, a társulat vagyona csak jótékony, a nagy gyűlés által meghatározandó célra fog fordítottatni, s irományai a helybeli főgymnasium, vagy szavazattöbbséggel meghatározandó városi vagy megyei levéltárba letéttetni.

## Felső-Zemplénből.

Varannó, ápril 25-én.

Varannó Zemplén megyének a Tapoly völgyében fekvő elég élénk kis városkaja. Külföldben ha nyáron a por, ősszel és tavasszal a tengerszerű sarak iránt méltó figyelemmel vagyunk, tiszta lelkiismerettel a faluk kategóriájába sorozhatjuk. Hajdan a nagybirtokú Sárkány család tulajdonához tartozott, most többen bírják. Van benne — (ezzel ugyan hamar készen leszünk) — egy rom. katolikus szép templom, mely hajdan a Pálósoké volt. Sugár tornya nem régen épült; továbbá egy új kórházépület, jelenleg — ha nem tévedünk — iskolának használtatik; gyógyszerár és számtalan kisebb-nagyobb bolt, a kereskedést kizárólag a héber atyafiak őrlik. Van vegre egy olvasó-kör, mely a város területén túl terjeszkedve, a vidék értelmiségét összerakja; ügyeit évenként kétszer tartani szokott gyűlésekben rendezi; elnöke Bujánovics Rezső.

Libick, a világhírű vegyész, a népek műveltségi fokát az általunk felhasznált szappan-mennyiség után állítja megítélhetőnek, és állítását tényekkel és adatokkal igyekszik bebizonyítani. Igaza lehet. — De valamint egy célhoz a hozzájárulás többképen lehetséges, úgy bizony merjük állítani, miszerint egy nép műveltségi stadiumának hőmérőjeül szolgálhatnak a közcélú egyletek, jótékony intézetek, mint például kör- és rokkant házak, növelők, kisedővodák, bölesdők stb., melyek mint a nép filantropikus érületének kifolyásai a műveltségbeni haladás félreismerhetlen tüneténeinek tekintendők.

E téren tagadhatlanul még nagy pusztaságokat látunk magunk előtt. De a kegyeletes jótékonyági érület a sivatagban bolygó vándor szeméit itt-ott az oazok smaragd színűvel örvendeztetli meg, mindent megkísértve, hogy a nem haladás súlyos vádjától megóvassunk, mert bár régi ezen közmondás de igaz: ki nem halad — marad!

Mondják, a jótékony szellemek rég elhagyták a földet; de hála istennek, ez nem áll, mert mindenütt találunk eseményekkel, melyek a főnebbi feketevértű állítást fényesen megcáfolják, mindenütt találkoznak nőkkel, a kik az ügyefogyottak és árvák ápolásában találják a nő magasatos céljának megoldását.

Egy év előtt merült fel az eszme, egy árvaleány-növelde alapítására, ezen eszme létrehozását az e vidéki nőegylet tüzte ki feladatául, özvegy Péterffy-Malonyai Emília urnő vezetése mellett. Emilit célra f. hó 24-én színi előadás és táncestély rendeztetett. Megvalljuk, midőn a színlap kezünkbe került, lefokozott kíváncsággal vártuk az előadást, mert a „Mama” gróf Teleki alapítványból 100 arany pályadíjjal jutalmazott

eredeti 3 felvonásos vígjáték Szigligetéről. — valóságos mestermű, s majdnem minden szerep kiképezett művészi igényel. — De már nem soká marad kíváncsiságunk függőben, az óra 6-ot üt s a vendégek gyülekeznek. Az előadás a vendéglő teremében fog lenni. Ez egy kívülről megújított, azonban valószínűleg még a Sárkányok idejében, tehát a 14—15. században készült épület, belosztásáról és különösen láptószzerű meredek hágesójáról ítélve, mint az építészti szakba vágó régiség valóban figyelemreméltó egy ritkaság.

De a 7 órát elutotta, lépünk a terembe, magától értetődően, megfizetve illőképen a bementi díjt azaz 1 forintot, melyért a pénztárnok — egy angol kinézésű uri ember — igen előzékenyen a kezünkbe nyújtott egy bementi jegyet.

A terem nem szerlelett nagy, de csinos; s a színpad kiállítás is meglepőleg izletes, a disztimények ujonnan festettek. Műkedvelői előadások alkalmával, az aggodalomnak némi csekély árnyalatát szoktuk érezni; ez most sem volt máskép.

Csünetnek, a függöny fellebben. . . — Az előadás annyira sikerültnek mondható, miszerint alig tudjuk elhiteni magunkkal, hogy műkedvelőket látunk.

Mogoriné (Vladár-Boronkay Anna urnő) — a legnehezebb szerepek egyike, melynek előadása csak úgy sikerülhet, s szellembe hatolunk: kitűnően sikerült; szabatos nyelv, taglejtés tekintetében a szerep semmi kívánni valót nem hagyott hátra. Czili: Péterffy Emma urhölgy; Eszti: Péterffy Ilona urhölgy. Mindket szerep annyira jól volt személyesítve, miszerint hiunk kellett, hogy gyakori próbák tartattak. Különösen Czili szerepében a kedély hirtelen átmenetei, pedig épen ebben rejlenek a szerep nehézségei — nagyon jól voltak adva; sírása művészi. Eszti, midőn Ormi Bélával találkozik, s nincs tisztában, vajjon minek tartsa Béla nyilatkozatát, későbbben azonban azon tudatra jön, hogy csakugyan udvarol, előadásának fénypontját érte el. — A „Mama” — de úgy van ez, Sakespeare szintűvéitől kezdve lefelé minden jelesebb darabban, hogy — minden szerepnek meg vannak a maga fénypontjai s csak ha a művész ezeket fel fogta, részeshet tetszésben s arathat virágokat, Berki Ákos; Egri Elek; Szegfű Tivadar; Boronkay László; Orny Béla; Füzesséry György; Ugri Miska; Malonyay Ferencz. Ákos, anyósa házában kissé elfogult, szabadabb mozgás, több élénkség nem ártott volna; az „Angolkirálynőben” saját lakásán, sokkal otthonosabb volt. Szegfű Tivadar: non plus ultra Szegfű Tivadar. Béla, nagyon jól volt személyesítve. Ugri Miska, bátran felléphet bármely színpadon. Szóval az egész előadás, legkisebb megakadás nélkül folyt le s nagyon jól összevágott, megjegyzendő, hogy sugó nélkül történt az előadás.

Előadás után ugyanazon helyiségben volt a táncestély, közönség nem nagy de válogatott, mulatság kedélyes. Miként későbbben értesültünk, a műkedvelők az előadás előtt pár nappal Hrabócson özvegy Malonyainé és Péterffyné ö nagyságaik vendégszerető házában gyűltek össze és a próbákat részt ott, részint Majoróczkán Vladár Tamás házában kedélyes társalgással felváltva tartották. Csak is így érthető ezen valóban nehéz színmű sikerült előadása. — Nem hagyhatjuk szó nélkül, hogy az előadásban a különben számos Mózes vallását követő atyafiak épen nem voltak képviselve, pedig úgy vagyunk értesülve, hogy a jelen kor igényei szerint az alapítandó árva növeldebei felvétel vallásku-

## TÁRCSA.

### Szittyia történelmi tanulmányok.

KORPONAY JÁNOS-tól.

II.

A magyar szent Domonkos szerzetbeli hittérítők tagjai IV. Béla király korában a magyar nemzet Ázsiában vissza maradt részét feltalálták; valamint azt is hogy még I. Mátyás király korában léteztek, Fessler és Horváth Mihály történelmeiből tudjuk.

Körösi Csoma Sándor világhírű utazásai, — de különösen Vámbéry Armin legújabb ázsiai utazásai, a magyarok ősi lakhelyeinek felderítése érdekében nagy figyelemmel ébresztettek nemcsak a tudós világban, de kivált a magyar nemzet előtt.

Jerney János „Keleti utazás” című munkájában, leginkább a mai Oláh, Moldva és Besarabia tájait, a magyarok ősi lakhelyét Lebediát, és a későbbi fekete Kun országot vette tudományos vizsgálat alá, igen érdekes adatai a tudományos téren nem csak korszakot képeztek, de a nemzeti történelemre valóban újabb fényt és dicsőséget árasztottak, tudományos utazását Odessáig folytatta, a hol is rögtön félbeszakítván, a tudományos buvárlat nagy kárára vissza tért kénytelenítetett.

Ilyetén fáradsalmas utazásokat azonban, melyeknek mássát csakis a hittérítők vagy egyes elszánt utazók minden akadályokat leküzdő buzgóságaikban találhatni fel, nem tehet meg minden ember.

Plinius azt beszéli, mikép a Don folyamtól keletre Ázsiában Nagy-Scythia létezett, kis Scythia ellenben a Dnjepetől nyugat felé feküdt, sőt a Szittyákat Ázsiába, meg Sziberiába is helyezeti.

Herodot Scythia kiterjedését, csak 4000  $\square$  stadiumra teszi.

Határait pedig következőleg adja elő: Nyugatra az Ister (Duna) torka közelében, és az agathorsok földje (Erdély); kelet felé: a Maotis (Azovi tenger) és a Tanais (Don). — Déli határán fekszik a Pontus (Fekete tenger) és a Taurok földje (Krimm)

Északi határát azonban határozatlan hagyja, a hol is a Melanchtanok Neurok és az Androphagok laknának.

Herodot következő Szittyia népeket emlit fel: Kalipidok, Alazonok (lótenyésztők), a Czimerek (szántóvetők) a Borystheneiták, a vándor-szittyák, és a király-szittyákat.

Mela: az ázsiai és nagy kiterjedésű európai scythiáról tesz említést (terra late patenti).

Az imént előadott börtartalmu adatok nyomán belátható, mikép a hajdani írók a Szittyia eredetű népek elsorolásában igen is eltérnek egymástól, ennek oka pedig

az ókori földrajzi igen hiányos adatokban keresendő péld. Plinius nem tudta hogy az Elbától kelet és északnak terjedő földrés a Borystheneis és Tanaisig emberektől lakva van-e vagy nincs? vagy minő népek lennének azok?

Hesiod pedig az ombergylkoló taurokat szittyia eredetűeknek állítja lenni.

Hogy a szittyia népek Ázsiából vándoroltanak ki, azt onnan is lehet biztossággal állítani, mert azt Herodoton kívül, Aristeas nevű költő is beszéli t. i. hogy Ázsiában az Arimaspok eluették volna az Iszedonokat ezen utóbbiak pedig a szittyákat, kik azután Diodor szerint birodalmokat a Pontus és Tanaisig terjesztették légyen ki.

Az újabb írók eme szittyia vándorlást 700—650 kr. sz. e. időkre teszik; — Herodot ellenben 1000-ik évre Dárius hadjárata előtt, tehát a zsidóknak Egyiptomból kivándorlások idejére, a 2790 es 2800-ik évre a mózai korszámítás szerint.

A történelmi buvárlatok nyomán, igen számos népek veszik származásokat a szittyáktól, mely körülmények előadása leszen azon történelmi koszoru melynek röviden megismertetését tűztük vala ki szerény értekezletünk kifejlesztéséhez.

(Folyt. köv.)

lönbség nélkül fog történni. Szeretjük hinni, hogy ezen esorba az illetők által talán önzéstelenebb módon fog kiegyenlítettetni. \*)

### Nádasdról.

A „Népnevelés“ szó, valamint az imaszerű „népnevelés“ jöjjön el a te országod, oly gyakran említettnek országiszerte a nyilvános lapokban, hogy, ha az emlegetők eddig komolyan vették volna e szavakat, kétségkívül igen sok jó áradt volna szét a nevelés terén a nép és haza javára. De fájdalom, igen gyakran történik velük visszaélés, gyakran nem is értetik e szó „Népnevelés“, az ima ajkaikon hypocrisis, a czél nem a nép java, hanem egy minden józangondolkozásu ember előtt tiszteltreméltó testületnek megsebzése, a gyengelelkűek gyönyörködtesére. \*) A „népnevelés“ szó magában egy nagyszerű fogalmat tartalmaz, melynek megtestesítése nagy és hosszantartó munkába kerül.

Azonban nincs szándékom értekezést írni, hanem igen is kötelesség szerint észrevételeimet nyilvánítani az e tárgyban történt oly felszólalásokra, melyek nem használtak, nem is használhattak.

Nádasdról már több szép tárgyról közöltetek ismertetések a „Felvidéken“, a többi közt a 29. számban Ezredi Aladártól „Nebány nyílt sző vidékünk népnevelése ügyében“, — a 32. számban pedig egy levél „A népnevelés ügyében“, Gedeon István úrtól.

Az ember hihetné, hogy a hol annyi szellemi tehetség és sok jóakarát lakik, ott a népnevelés ügye is fényes állapotban tündöklik! és ime, azt írják: hogy a dolog máskép áll, igenis, hogy rozsul áll, és pedig nemcsak helyben, hanem az egész vidéken is. Hogy áll tehát Nádasdon? megmondom. Hogy áll másutt, kétségkívül megmondandják mások.

Először is mondani akarván, hogy miként áll a népnevelés ügye Nádasdon, azon előleges megvallással mellet, hogy „rozsul“, fordulok S. S. és G. I. urakhoz, mint kik itt 1848-ig a legtöbbit bíró kath. földesurak voltak, a következő kérdésekkel: Volt-e Nádasdon azon évig iskola? gondoskodtak-e a jobbágyok gyermekeinek neveléséről? gondoskodtak-e, hogy ugyanazon gyermekek a magyar nyelvet megtanulhatták volna, mire most oly nagy súlyt fektetnek? — Részemről azt mondom, hogy a czimzett urak kisebb gondja is nagyobb volt az iskolánál, a tanítónak mint tanítónak, egészen 54-ig egy babszem fizetése sem volt, az orgonista összegyűjtötte a gyermekeket szobájába, és — tanított.

\*) Hát a tisztajövedelem mi volt? Szerk.

\*\*) E vád súlyos, s biztosítjuk a levél t. íróját, hogy ha az érdeklött cikkekben hasonló iránny fedeztünk volna fel, nem közöltük volna azokat lapunkban. Hibák mindig voltak, vannak is, s a kivételek annál nagyobb elismerést érdemelnek. Azon cikkekben is, melyre alább hivatkozás történik, nyilván ki volt mondva, hogy mindig tisztelet a kivételeknek.

Szerk.

1858-nak a végén jöttem Nádasdra. Neandé uraim, hogy én mihelyt körültekintettem a faluban, és összehasonlítást tehettem a szomszéd falukkal, elborzadásomat nyilvánítottam önök előtt a nádasdi nép elhanyagoltsága fölött. És mit tettem, talán zsebre raktam kezeimet és türtem? nem, hanem a tagosítás ügye végéhez közeledvén, kértem önöket, hogy a tanítót dótálnák, és megtették. Érte ismételt hálámat nyilvánítom a t. közönség előtt. Még a tanító féltelke ki nem volt hasítva, már is gondoskodtam alkalmasabb iskolaházról, e tekintetben megyés püspökünk ő excellentiája felterjesztett tervemet méltányolva helybenhagyta, és mégsem fogadtosítottam maig, miért? erre a felszólamlott G. I. ur tudna felelni. — A tanítólat ma fél rom.

Nézzuk a szellemi oldalt. És ismét kerdekem, nem történt az utóbbi 6 évben semmi előmenetel Nádasdon? Felteszem Önökről, hogy nem fognak akarni feltétlenül pálczát törni a pap felett, mert hiszen az tényekre hivatkozhatik, — kevés történt, nem tagadom, de lát az iskolaigazgatója annak oka, a ki az ügy természeténél fogva — mint írják — érte felelős? Uram, én önök előtt elégedetlenségemet az iskolatanítás felett minden alkalommal nyilvánítottam, és hivatalos jelentéseim és panaszkodásaim eredménye lett, hogy a mult év május havában a nagyméltóságú magyar királyi helytartótanács a t. megyei hatóságnak megrendelte Nádasd-Kékeden a bajokon segíteni. Annak pedig ki az oka, vagyis tulajdonképen mi az oka, hogy mi magunk a községben az olyan előforduló bajokon nem vagyunk képesek segíteni? Megfelelt e kérdésre tavaly a sóvár-kerületi papság a P. Hírökben.

Az egyes szemrehányásokra és vádakra nem felelek, lehet sok igaz bennök. Hanem a rágalomszerű kifejezéseket mindkét közleményben az én és paptársaim nevében visszautasítom.

G. I. ur levelében egy hibás constructio a legfelsőbb helyen kiadott rendeletek és iskolatanítók közt előforduló közegeket expedituráknak mondja, ezt is visszautasítom. Másodsor figyelmeztetem: hogy a nádasdi tanítóhoz tavaly három ref. gyerek járt tanításra, hogy nádasdi születésű egyetlenegy ref. ember sem tud írni, másutt nem tudom. Aztán még arra is vagyok bátor figyelmeztetni, miszerint egy kis jogosultság is kívántatik ahhoz, hogy valaki mondhasa, „nálunk“ katholikuskonál.

Egyébiránt uraim! csak akkor lehet jó rend és boldogság az emberi társadalomban, ha kiki körének kötelmeit lelkiismeretesen teljesíti, s köréből önkényesen ki nem lép. A ki a közjó érdekében írni akar, szükséges, hogy a tárgyat ismerje. Isten veükün.

Nádasd ápril 27-én 1865.

Grofesik József,  
nádasdi plébános.

### Ujdonságok.

† Tegnap f. hó 3-án tartott meg Kassán a szent kereszt feltalálása alkalmából minden évben tartatni szokott „B u c s u“; melyre a különféle vidékekről bejött ajtatoskodók száma több ezerre tehető.

\* Május hava, a szép leányok hava, nem valami kedvesen köszöntött be. Szól és hideg mindennapi, sőt kedden erős dérről is panaszkodtak. Szorból is hideg időkről tudósítanak.

\* A kassai jogászsegélyző-egylet javára f. hó 8-án makedvelői előadás fog tartatni. Az előadandó darab „A házasság rokkantjai“, vigjáték 3 felvonásban, francziából magyarosította Felek Miklós. Ajánljuk ezen jótékonyczélú s elég élvezettel keszegető előadást a vidéki és városi közönség figyelmébe.

\* A kassai nőegylet az itteni Elizabethinum an igen nagy erővel művelti a selyemtenyészést. 96 lat japáni selyemhernyótojást bocsát ki az idén, mi kellő gond és ápolás mellett szép eredményt mutathat föl. — Nagy elismeréssel tartozunk a nőegylet illetén nemes buzgólkodásáért, mely által nemcsak egy fontos iparágat fejleszt, hanem a szegény árvákon is siet könnyíteni. — Az országos gazdasági egyesület e czélra szintén 20 latot küldött.

\* Vasárnap, május 7-én a Bankón színi előadás fog tartatni, az e czélra különösen készített arenában A rendezés körül Berzsenyi buzgólkodik. — Az előadandó darab: „Hét leány egyenruhában.“

\* A mult vasárnap megnyitott lövöldében, ugyanaznap és hétfőn legjobb lövéseket tettek. Noviczky Ferencz, Scholcz Ignác, Rió József, Ambrus Lajos és Schalkház Lipót.

\* F. hó 1-től a tiszai vaspalya nyári menetrende lépett életbe, mely naptól fogva a vonatok naponként kétszer közlekednek; a személyvonat indulási idejeül 5 óra 21 percz reggel, a tehervonaté pedig dél, 11 órára határozatott.

\* S.-A.-Ujhelyben Gárdonyi szintársulata mulattatja a közönséget. Jobb tagokul említik: Lukácsit, Lukácsynét, Birónét és az igazgatót. A közönség nagy pártolásban részesíti a miskolci pártolatlan szintársulatot.

\* A kassai izraelitaifjuság hálás köszönetét nyilvánítja a t. cz. közönségnek azon lelkes pártfogásáért, melyben a mult hó 26-án rendezett jótékonyczélú társastánczvigalmat részesíteni kegyes volt; mely köszönetet mond egyuttal a helyben állomásozó es. kir. ezred ezredesének a díjnélküli zenéért, valamint a casino-egylet elnökének és igazgatójának az egylet helyiségeinek átengedéseért. — A tánczvigalom tiszta jövedelme 116 frt. 10 kr. volt.

### Régi történet

(mely mindig új marad.)

Elbeszélés.

SZÉPFALUDY FERENCZ-ÉL.

(Folytatás.)

III.

Őri Kálmán elvégezte a bölcsészeti tanulmányokat s a jogot Pestre jött hallgatni. Nem lévén szülői, csak egyetlen nagybátyját kelle ott hagyni szülővárosában, s azért ép oly derült kedélylyel, mint vig arczczal lépett az elékezett napon, a vagon egyik — épen nem legkényelmesebb — osztályába. De mily pompásnak tetszett ez most neki, midőn nemsokára hazája fővárosát — az ő Buda mindig szebbé váló jgyesét volt meglátandó.

Felnap menet után nagy futtyentéssel megállapodott a vonat s kiszállott belőle Kálmán örömsugárzó arczczal. Volt mit néznie, volt mit bámulnia, mint mindig csak kis városban lakó embernek.

Hanem, mint olyannak kinek hazulról nem igen érkeznek a három vagy öt pecsétcs levelek, gondoskodnia kellett valami életfontartó állásról, nehogy anélkül a pályát, melyre annyi reménnyel lépett el kelljen hagynia. S csakugyan barátja — Csöndi Jenő — közbenjárására, kit mindjárt első napjaiban ismert meg, bejutott egy tekintélyes ügyvédhez írónak.

Megelégedett, mert legalább biztosítva volt élete.

Most negyedik évben volt már Kálmán Pesten, utolsó évi egyetemi polgár. Nézzünk be egy kissé lakára. Csinos, de igen kis szobácskáját lakta egy

két emeletes uriutczai háznak. Asztalán, ágyán s pár szegényes széken s ezer meg ezer poloskán kívül, a legnagyobb nagyító üvegen sem látna többet abban az emberfia. A kényelemmel nem dicsekedhetett. Irományai közt ült mindig, dolgozott folytonosan s ő mégis boldog volt. Ha egy pillantást vetett a szemben levő ablakra, feledé búját, bánatát, dalgát; feledé az egész világot, csak egy angyalt nem feledett a világban, — azt az angyalt, ki mosolygó pillantásaival kísérte munkáját, ki hódító kék szemével fölvidítá, kivel soha nem beszélt; de kit szeretett, imádott. Kísérte minden léptét, minden perczben reá gondolt, imájába foglalá s ha csak egy percznyi szünideje volt, még verseket is írt hozzá.

— Egy tekinteted elbűvölt ő leány... Örök rabod levék! Mosolygásod megvarázsolá szívem; lelánczolt a báj s én észre sem vettem. Mégis az én szerelmem nem lobbanó s elmuló szalma láng, hanem olyan, melynek örökké kell tartani s össze kell olvadni a tieddel szép szűz!

Ily gondolatokkal távozott mindig hazulról.

Egy reggel gyorsan akart elhaladni a házmaster ablaka alatt — kinek melleleg mondva, pár heti ébjöveteli pénzzel tartozott — midőn utána kiált az ilyenkor épen nem kedves házfő.

— Őri ur! Őri ur!

Kálmán pár perczre megállapodott; azután visszamenve kíváncsi arczczal kérdezé:

— Mi baj öreg? talán levél érkezett?

— Nem az, ifju ur. A háztulajdonosnő kíván önnel beszélni.

— Velem? — szóla Kálmán csodálkozással.

— Igen! igen! önnel!

— Jól van minél előbb teendem tiszteletemet; addig is adja át kézcsokomat!

— Bizonyosan pénzt fog kérni tőlem, mert már három határidő mult el s még nem fizettem; de ugyan miből is fizethetem volna? Csak az a szerencsém, hogy nem oly bájos, mint Ilka; mert akkor még ezen lehetlenséget is képes lennék kedveért lehetővé változtatni.

Másnap délben bekopogtatott Kálmán háziasszonya — özvegy Dabovayné ajtaján. Komorna vezeté gyönyörű termeken keresztül az özvegy nappali szobájába. Dabovayné épen divat'apot olvasott.

Kis, szikár, meggörnyedett asszonyka volt, körülbelül hatvanöt éves s nem ijesztő arczu. Miután pár perczig szemlét tartott Kálmán fölött, leülteté.

— Nagysád hivatott... s ugy hiszem lakbéremnek ki nem fizetése által juthattam e szerencséhez; hanem nemsokára ha pénzbeli kellemetlenségeim s zavart viszonyaim megszűnnek, azonnal pontosan fizetem tartozásomat.

— Koránsem azért kértem önt hozzám! — mondá az özvegy finom mosolylyal — egészen más ügy miatt.

Ezen szavaknál olyat lélezett Kálmán, melyet csak Kolumbus lélezhetett, midőn hathónapi tengeri ut után, legelőször szárazföldet pillantott meg. Ezután kényelembé tevé magát s termete is egész más, delibb alakot nyert.

(Folyt. köv.)

**GAZDASÁG és ÜZLET.**

Kassai piac, május 3-án 1865.

A tárgy megnevezése		1. oszt.		2. oszt.	
		fr.	kr.	fr.	kr.
Buza	köblönkint	5	50	5	—
Kétszeres	"	3	80	—	—
Rozs	"	3	20	3	—
Tengeri	"	2	50	2	30
Arpa	"	2	40	2	30
Zab	"	1	90	1	70
Kása	"	7	20	—	—
Borsó	"	9	—	—	—
Lencse	"	6	80	6	40
Bab	"	6	60	6	30
Örlött dara	"	8	40	—	—
Tatárka	"	8	—	—	—
Burgonya	"	1	60	1	40
Aszuszilva	"	10	—	—	—
Szész itczenkint	"	—	16	—	15 1/2
Marhahus fontonkint	"	—	16	—	—
Bornyuhus	"	—	16	—	14
Sertéshus	"	—	20	—	18
Vaj itczenkint	"	—	52	—	46
Zsir	"	—	40	—	36
Szalonna fontonkint	"	—	40	—	38

**Kassa, május 3.** Tegnapelőtt tartott barom vásárlást közpénzesnek lehet mondani. A marhák következő számban voltak kiállítva: Ökör 839 darab. Tehén 867 darab. Ló 532 db. Juh 1509 db. Disznó 338 db. Szarvas vágó-marha kevés volt; s a f. évi márciusi baromvásárláshoz képest az ár körülbelül 8-2% magasabb. — Egy pár 10-11 mázsás ökör 180-190 ft; 8-9 mázsás 160-170 ft és 6-7 mázsás 130-140 ft. — Legkeresettebb volt a munkás ökör, s az ára is jó volt. — Telivér ló kevés volt; többnyire paraszt lovakat árultak elég jó áron.

A mai belső vásár igen népes volt, temérdek kereskedő jött árulni; vevők is voltak aprólékos tárgyakra. Az életpiaczon azonban nem nagy üzlet uralkodott, az életárát fennebb hitelesen közöljük.

Időjárásunk nem jó; 29-30-ra éjjel nagy dér volt, s azóta is roppant hideg északi szelek járnak. Eső kellene.

**Eperjes, april 28-án.** Hetivásárunk élénk, de a forgalom nem nagy, kevés vevő jelentkezik. Az élet ára hivatalosan így van feljegyezve. Buza köblönkint 4 ft.

60-5 frt. 70. Rozs 3 frt. 20-60. Arpa 2 frt. 60-3 frt. Zab 2 frt. — 2 frt. 80. Tengeri 3 frt. 20-60. — A sárosi malmal készítményei mázsánként: Buzaliszt (láng) 10 frt. (zsemlye) 7 frt. 80. (közép kenyér) 5 frt. 80. Rozs középkenyérliszt 4 frt. 60. Buzadara 12 frt. 60. — Gyapju mázsánként (1. nyír.) 80-120 frt., második ny. 70-90 frt. — 30foku szesz itczenkint 18 1/2 kr. Marhahus fontja 14 kr.

**Bécsi börze május 1-ről.**

5% Metallique	71.70
Nemzeti kölcsön	75.80
Bankrészvény	801.—
Hitelintézeti részvény	186.40
Londoni	108.60
Ezüst	106.75
Arany	5.13 1/2

**Hivatalos értesítő.**

912 t. k. sz.

**Hirdetmény.**

Abaujmegye törvényszéke által ezennel közhírré tétetik, mikép: Jedlicska Lőrincznek gróf Hardenberg Oszkár elleni perben fennebb említett alperesnél bíróságilag lefoglalt, és összesen 42,831 ft 40 kr. o. é. megbecsült, Szakaly község 189. és Csány község 129. számú telekkönyvi ívekben foglalt ingatlanaira a helyszínen megtartandó bírói árverés megrendelvényén, annak foganatosítására folyó évi július 21-ik napja mint első, és folyó évi szeptember 22-ik napjának mindenkor reggeli 9 órája mint második határidő oly kijelentéssel tüzetik ki, hogy ezen birtok az első árverésen annak becsárán alól el nem fog adni, és hogy az árverési feltételek, valamint a telek-könyv és becs. azon ideig bár mikor a törvényszéki irodában megtekinthetők.

Kelt Kassán 1865. évi aprilis 20-dikán tartott megyei-törvényszéki ülésből.

**Márffy Károly,**  
alelnök.

**Árverési hirdetés.**

Alólírott végrehajtó bíróság részéről közhírré tétetik hogy alsó Metzenzéf város hitellekkönyvének 490 iven bejegyzett 2400 öles és 120 frtra becsült Bodenlos János és Brösztli Simonnal közösen birtokolt Glück Farkas felperes részére bíróságilag lefoglalt rét f. év május 27-én mint első és csak becsáron felüli, úgy június 24-én mint második és becsáron alól is, ugyancsak alsó Metzenzéfén tartandó nyilvános árverés utján a legtöbbet ígérőnek 40 frt. bánatpénznek előleges

letétele mellett el fog adni, mely árverésre a venni szándékozók illően meghivatnak, és az erre vonatkozó feltételek ezen bíróságnál bármikor megtekinthetők.  
Kelt Hernád-Szölleden 1865 május 1.

**Aranyos-y Sándor,**  
főszolgabíró és  
végrehajtó bíró.

**SPERNOVICS EMIL**

(Főteza Bredeczky ház 449. sz.) ajánlja a t. cz. közönségnek ujonnan berendezett **rőfös, csipke, vászon, és apró czikkekből álló üzletét**, hol a legjutányosabb áron jó és finom kelmék és apróságok kaphatók. (3) 2

**Friss savanyu vizek.**

Friss töltésű

**Szolyvai, Szulini, Szibrai, Bártfai,** savanyu vizeket

láda vagy üveg számra, olesó és határozott áron ajánl

**Schönhöfer Emil,**  
vaskereskedő, Kassán.

**Magán hirdetések.**

**Hirdetés.**

**Olesó és jó kosztot!!!**

kaphatni kovács-utca 381-ik számú házbán. Tudakozódhatni ugyanott, hátul az udvarban.

**„HUNGARIA“**

biztosító bank.

A Pozsonyban alakult „HUNGARIA“ biztosító bank alólírott vezérügynöksége ezennel köztudomásra teszi, hogy ezen hazai biztosító intézet működését már a tűzkár elleni biztosításokkal megkezdvén, a nagyérdemű közönségnek ezennel felajánlja szolgálatát biztosítások eszközzésére

**tűzkárok ellen.**

Ezen hazai új biztosító intézet az általa megállapított intézvényeknél fogva, a nagyérdemű közönséget minden lehető előnyökben részesítendő, — a netáni tűzkárokat, s a biztosított épületeken a segítség alkalmával történt rongálásokat pedig a károsulttali megállapodás után azonnal kifizetendi.

A társulat minden jelentékenyebb helyeken fő- és alügynökségek által képviseltetik, melyeknél kellő utasítások s nyomtatványok legszívesebben kiszolgáltatnak.

A „Hungaria biztosító bank“  
vezérügynöksége **Kassán**  
**Fleischer és Megay.**

Werfer Károly könyvnyomdája Kassán.

**Hölgyeknek!!!**  
**Végeladás**  
**Pénz!!!**

Arabella, Bóza, Panama, Amiens, Brasilienne, Ruy, Mohair, Silk Mohair, fekete s mindenféle színű selyem kelmék, valódi Rumburgi, Németalföldi Creas s más fajú vászon, Perqualine, francia Battiste, Robesa Zuave d'Manteau 3/4 és 5/8 gyapjuszövetek, tavaszi köpenyek, gyapju és Zitz butorok, beszövítt Longues Chawles, nem különben Cachemir kendők, szőnyegek, gyapjuripsze, himzett Cobelint, takarók, vászonkendők, abroszok, törölközők és egyéb hasonnemű kelmék, valamint számos más, itt még nem jelölt s e szakmába vágó árucikk az üzlet felbomlása miatt a lehető legolcsóbb áruk mellett eladatnak.

**Schäffer A.**  
a pü-püki lakban.

**Az első magyar általános**

**BIZTOSÍTÓ-TÁRSASÁG**  
alólírt ügynöksége

ajánlja magát a legjutányosb díjak mellettli biztosításra:  
1-ör. **Tűz ellen** mindennemű épületekre, ingóságokra, mezei terményekre, és állatokra.  
2-ör. **Jég ellen** mezei termények és szállók biztosítására.  
3-ör. **Az emberi életre** kötött tőkék-, évjáradékok-, nyugdíjak-, kiházasítási-, katonaságtólí kiváltási-tőkék biztosítására.  
Az első magyar általános biztosító-társaság eddigi működése — kiváltképpen a káresek gyors és méltányos megtérítése által világ-szerte oly közelismerést vívott ki magának hogy ezen hazai társulatot saját tényeinél melegebben ajánlani feleslegesnek tartja

a kassai ügynökség  
**GLEVITZKY SÁNDOR,**  
malom-utca 517. sz.

Epen most jelent meg

**WERFER KÁROLY,**

könyv-, mű- és hangjegyekereskedésében Kassán főteza 312. szám alatt a ferencesek egyháza mellett kapható:

**Éjszaki**

**MAGYARHON VIRÁNYA.**

Irta **HAZSLINSZKY FRIGYES**  
16. rétt. 414 lap. Ára 1 ft. a. é.

**Fogoly bácsi**

**REGEKOSZORUJA.**

3 füzetnek ára 20 kr.

Ugyszinte a fent nevezett könyvkereskedésében kapható:

**„Nincs többé köszvény!“**

Utbaigazítás a köszvény- és csúz előállításánál, valamint azoknak gyógyításánál általában. Dr. Dietrich V.-tól. **Tizenegyedik kiadás.** Füzve 1865. ára 48 o. é. kr.

Dr. Dietrich csúz- és köszvénytapasz segít mindenkor, akár elavult a baj akár nem. — Ezen kiváltképpen jeles tapasztalás Felsőmagyarországon egyedüli lerakata **Werfer Károly** könyv-, mű- és hangjegyekereskedésében, főteza 342. sz. a. a ferencesek egyháza mellett, hol is beküldés mellett vagy **posta után vétellel 2 o. é. frtért** kapható.